

Pani
Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska

Szanowna Pani Minister,

Członkowie Rady OZE Konfederacji Lewiatan nie mają wątpliwości, że sukces transformacji energetycznej w Polsce będzie możliwy jedynie przy zapewnieniu wysokiego poziomu **akceptacji społecznej** dla dynamicznego rozwoju różnych rodzajów instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym lądowych elektrowni wiatrowych. Społeczności lokalne, niezależne od podziałów administracyjnych, powinny móc w sposób w pełni świadomy i sprawiedliwy czerpać korzyści wynikające z mieszkania w bliskości instalacji wytwórczych. Jednocześnie korzyści społeczności lokalnych, odbiorców zielonej energii oraz inwestorów powinny być starannie wyważone, a przepisy szczegółowe nie powinny ani faworyzować ani stygmatyzować poszczególnych technologii OZE.

Przepisy dotyczące nowych korzyści dla społeczności lokalnych (**udziały prosumenckie**), wprowadzone do Ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych rządową autopoprawką po zakończeniu konsultacji publicznych w 2022 roku, są dalece niedoskonałe, ryzykowne dla rozwoju OZE w Polsce oraz – w obecnym stanie prawnym i technologicznym – niemożliwe do wdrożenia. **Dlatego przesyłamy poniżej naszą analizę i propozycję zmian, mających na celu zapewnienie wyważonej oraz świadomej partycypacji społecznej w korzyściach wynikających z rozwoju lądowej energetyki wiatrowej.**

Cel obecnego przepisu

Jednym z priorytetów politycznych jest podnoszenie lokalnej akceptacji dla rozwoju lądowej energetyki wiatrowej. Jest to odzwierciedlenie długookresowych zamierzeń strategicznych w zakresie ewolucji struktury wytwarzania energii. Dodatkowym celem wydaje się być podniesienie udziału mieszkańców i podmiotów w sąsiedztwie nowych parków wiatrowych w kreowanej przez nie wartości.

Z tej perspektywy analizujemy obecny model partycypacji społeczności lokalnych, a także poddajemy dyskusji możliwe modyfikacje lub inne rozwiązania.

Analiza aktualnego stanu prawnego

Obecny model opiera się o podatek od nieruchomości będący istotnym elementem przychodów gminy równy rocznym przychodom od jednej elektrowni wiatrowej w wysokości od około 60 000 do 150.000 złotych. W 2022 roku model ten został rozszerzony o konieczność przeznaczenia 10% mocy zainstalowanej planowanych do budowy elektrowni wiatrowych do objęcia przez mieszkańców gminy w formie udziałów prosumenckich, poprzez zakup przez nich tego udziału. Inwestor udziały te oferuje po otrzymaniu pozwolenia na budowę. Inwestorzy planujący budowę nowych farm wiatrowych przygotowują się do zaoferowania udziałów prosumenckich w mocy nowych elektrowni, jednak istnieją uzasadnione obawy, że istniejący mechanizm nie będzie funkcjonalny ze względu na szereg czynników. Są to:

- niejasny tryb zawierania umów z mieszkańcami, sytuacja w razie etapowania budowy lub uzyskiwania pozwoleń zamiennych,
- niejasny status uprawnień prosumentów wirtualnych w odniesieniu do własności i zarządzania instalacją,
- nieprecyzyjne określenia ilości energii, mieszkańca gminy,
- nieadekwatny termin naboru zainteresowanych udziałami prosumenckimi,
- koszt udziału prosumenckiego niedostosowany do rzeczywistych kosztów budowy i utrzymania elektrowni wiatrowej.

Obecne rozwiązanie nie zapewnia korzyści dla osób zamieszkujących i podmiotów prowadzących działalność w faktycznym sąsiedztwie planowanej do budowy elektrowni wiatrowej. Istnieje uzasadniona obawa, że rozwiązanie w postaci udziałów prosumenckich będzie cieszyć się bardzo ograniczonym zainteresowaniem, a zatem nie uzyska charakteru powszechnego.

1. Tryb zawierania umów z mieszkańcami.

W terminie 90 dni od dnia otrzymania listy mieszkańców, inwestor zawiera z mieszkańcami gminy umowę, której przedmiotem jest objęcie przez tych mieszkańców udziałów w mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Brak przy tym szczegółowych regulacji w jaki sposób inwestor ma zorganizować i przeprowadzić proces zawierania takich umów biorąc pod uwagę skalę i ich potencjalną liczbę. Przepisy nie regulują również skutków nie zawarcia umowy z przyczyn niezależnych od inwestora (np. mieszkaniec odmawia zawarcia umowy albo w międzyczasie zmarł, wyjechał za granicę etc.), a także w razie braku uzgodnienia warunków współpracy.

Rozstrzygnięcia wymaga sytuacja, w której nie dojdzie do zawarcia umowy Inwestora i mieszkańców w określonym terminie (90 dni). Konieczne jest albo przesądzenie, że Inwestor jest wówczas zwolniony z konieczności zawierania umowy z mieszkańcami gminy w zakresie partycypacji w inwestycji albo poddanie tej kwestii pod rozstrzygnięcie Prezesa URE, np. poprzez konieczność złożenia wniosku w terminie 14 dni od dnia bezskutecznego upływu zastrzeżonego terminu 90 dni.

2. Odwołanie do regulacji o prosumencie zbiorowym – tytuł prawny do instalacji

Prosumenci zbiorowi energii odnawialnej lub prosumenci wirtualni energii odnawialnej zawierają umowę, w której określają co najmniej:

- a. udział, wyrażony w procentach, w wytwarzaniu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii oraz maksymalną moc zainstalowaną elektryczną, wyrażoną w jednostkach energii, której ten udział odpowiada;
- b. tytuł prawny do instalacji odnawialnego źródła energii;
- c. reprezentanta prosumentów;
- d. zasady zarządzania instalacją odnawialnego źródła energii
- e. położenie oraz dane techniczne instalacji odnawialnego źródła energii, w szczególności określenie jej rodzaju i łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej;
- f. położenie oraz dane identyfikacyjne punktów poboru energii elektrycznej poszczególnych prosumentów zbiorowych energii odnawialnej lub prosumentów wirtualnych energii odnawialnej;

- g. zasady zmiany umowy, w szczególności zmiany udziałów w wytwarzanej energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii przysługujących poszczególnym prosumentom, oraz zasady rozwiązania umowy.

Należy zauważyć, iż przepisy dotyczące prosumentów zbiorowych zostały przygotowane w odniesieniu do innego rodzaju inwestycji (np. dotyczą instalacji PV budowanych na blokach mieszkalnych), w których poszczególni prosumenci partycypują własnościowo w budowę wspólnych źródeł. Tymczasem w modelu przewidzianym w ustawie „odległościowej” to inwestor pozostaje i powinien pozostać właścicielem instalacji wytwórczych. W tym kontekście wymóg wskazania „tytułu prawnego” przysługującego prosumentom do turbin wiatrowych nie jest do końca zrozumiały i nie wpisuje się w model, w którym prosumentom przysługuje jedynie pewien udział w korzyściach z działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu i sprzedaży energii elektrycznej (a nie udział we własności samego urządzenia).

Nie jest również jasne w jaki sposób inwestor ma wyłaniać reprezentanta prosumentów.

Kwestia praw uzyskiwanych przez prosumentów wirtualnych wymaga zmiany lub wyjaśnienia, bowiem przepisów ustawy OZE dotyczących prosumentów wirtualnych, nie da się przenieść wprost na osoby, które nie będą posiadały tytułu prawnego do elektrowni OZE, zatem nie będą mogły i nie powinny brać udziału w zarządzaniu ich pracą.

3. Odwołanie do regulacji o prosumencie zbiorowym – zarządzanie instalacją

Literalne zastosowanie w/w regulacji do inwestycji wiatrowych oznaczałoby, że w umowie z prosumentem należy uwzględnić możliwość wydawania przez prosumentów instrukcji i poleceń co do prowadzenia działalności wytwórczej. Rozwiązanie takie byłoby nie tylko niemożliwe do zastosowania, ale stanowiłoby zagrożenie bezpieczeństwa farmy wiatrowej.

4. Udział w mocy turbiny vs mocy całej instalacji

Należy pamiętać, iż ustawa odległościowa mówiąc o elektrowni wiatrowej mówi w istocie o poszczególnej turbinie wiatrowej. W konsekwencji nie jest jasne, czy proces „sprzedaży” mocy na rzecz prosumentów będzie musiał odbywać się w odniesieniu do każdej z turbin z osobna.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

5. Określanie ilości energii

Zwracamy uwagę, że przyłączanie do sieci odbywa się na podstawie parametrów niezwiązanych z mocą zainstalowaną elektrowni wiatrowej, a moc przyłączeniowa warunkująca możliwość dostarczania energii do sieci może być kształtowana różnie w zależności od konfiguracji jednostki wytwórczej, a także może być w istotnym stopniu ograniczana przez operatora sieci lub przyjęty model funkcjonowania parku wiatrowego. Jest to szczególnie istotne wobec wielości konfiguracji rozwiązań technicznych i biznesowych w perspektywie dalszego rozwoju nowoczesnego, rozproszonego systemu elektroenergetycznego, z uwzględnieniem instalacji prosumenckich, hybrydowych a także pracujących bez połączenia z siecią elektroenergetyczną. Oczywistym jest, że inwestor dążyć będzie do optymalizacji uzyskiwanych przychodów, jednak odniesienie udziałów prosumenckich do mocy zainstalowanej jest niejasne, a w odniesieniu do ilości energii przekazanej do sieci elektroenergetycznej będzie mieć różne skutki w zależności od obranego modelu biznesowego. Skutkować to będzie nie tylko trudnością w komunikacji przyszłych rozliczeń, ale w skrajnych przypadkach może prowadzić do sytuacji skrajnie niekorzystnych dla prosumenckich obejmujących udziały.

6. Niejasna definicja mieszkańca gminy

Wymaga rozstrzygnięcia, czy możliwe jest, aby ta sama osoba była prosumentem wirtualnym w stosunku do kilku elektrowni wiatrowych realizowanych w różnych gminach, np. gdy dana osoba posiada kilka punktów poboru energii i kilka miejsc zamieszkania, czego Kodeks cywilny nie wyklucza.

7. Brak korzyści dla osób zamieszkujących i podmiotów prowadzących działalność w faktycznym sąsiedztwie elektrowni wiatrowej

Projekty energetyki wiatrowej są często lokalizowane na obszarach styku kilku gmin, a więc w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni będą również mieszkańcy w gminach sąsiadujących z gminą, na terenie której zlokalizowana jest inwestycja. Co więcej, obecne rozwiązanie nie obejmuje szeregu podmiotów zlokalizowanych w otoczeniu nowej elektrowni.

Istotnym aspektem jest również dostępność ekonomiczna uczestnictwa w mechanizmie prosumenckim. Nawet w przypadku rozszerzenia uprawnień podmiotowych do objęcia udziałów, ograniczona będzie liczba osób fizycznych a nawet podmiotów gospodarczych skłonna do podjęcia decyzji o wniesieniu udziału własnego na poczet elektrowni mającej

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

powstać za kilka lat. Istotny jest tu dostęp do środków finansowych na poczet wkładu prosumenckiego, kilkuletni okres upływający do rozpoczęcia działalności przez nową elektrownię, niejasność co do poziomu przyszłych korzyści (vide punkt poprzedni), a także ryzyko zaniechania tego zamierzenia przez inwestora ze względów biznesowych lub z uwagi na okoliczności niezależne od inwestora. Z tego względu widzimy uzasadnioną obawę, że rozwiązanie w postaci udziałów prosumenckich może cieszyć się bardzo ograniczonym zainteresowaniem, a zatem nie uzyska charakteru powszechnego.

8. Niejasna sytuacja w razie etapowania budowy lub uzyskiwania pozwoleń zamiennych

Powszechną praktyką inwestorów jest zmiana pozwoleń na budowę w zakresie dopuszczonym przez MPZP, decyzję środowiskową, umowę o przyłączenie do sieci, która to zmiana rzutuje m.in. na wielkość parametru - mocy zainstalowanej.

Rozwiązanie ustawowe wymaga doprecyzowania w tym zakresie by jednoznacznie rozstrzygnąć, czy w razie uzyskania przez inwestora zamiennego pozwolenia na budowę, które wprowadza zmiany (zwiększenie lub zmniejszenie) mocy zainstalowanej elektrowni konieczne jest powtórzenie procedury zawiadamiania wójta/burmistrza/prezydenta miasta i procedury zgłoszeń mieszkańców i ponownego przydziału mocy.

Jeżeli intencją projektodawcy jest powtarzanie zawiadomienia w stosunku do władz gminy oraz powtarzanie procedury z udziałem mieszkańców, w tym przypadku konieczne jest doprecyzowanie, że nie ma konieczności powtarzania zawiadamiania władz gminy oraz powtarzania procedury z udziałem mieszkańców, jeżeli zmiana pozwolenia na budowę dokonana przez Inwestora (zamiennie pozwolenie na budowę) nie dotyczy parametru wielkości mocy zainstalowanej albo moc zainstalowaną zmniejsza, ale jest to „do pogodzenia” z wynikami wcześniejszych ustaleń Inwestora i mieszkańców gminy (np. żaden z mieszkańców gminy nie był zainteresowany uzyskaniem statusu prosumenta wirtualnego albo liczba zgłoszeń „mieści” się w ramach 10% mocy).

Należy także rozstrzygnąć przypadek uzyskania zamiennych pozwoleń na budowę uzyskanych przez inwestorów po dniu 2 lipca 2024 roku, jeżeli samo pozwolenie na budowę zostało uzyskane przed tą datą. W tej sytuacji konieczność stosowania procedury zawiadamiania władz gminy/mieszkańców nie powinna mieć miejsca.

9. Nieadekwatny termin naboru zainteresowanych udziałami prosumenckimi

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Poddajemy pod rozważenie wydłużenie terminu na zawiadomienie mieszkańców o możliwości objęcia udziałów prosumenckich. Obecnie wynosi on 30 dni po tym jak decyzja o pozwoleniu na budowę stanie się ostateczna. Dopiero po uzyskaniu pozwolenia na budowę zapadają kluczowe decyzje inwestycyjne po stronie inwestorów - co do finansowania projektu, szczegółów wykonawczych, parametrów i wolumenów zgłaszanych w ramach systemu aukcyjnego, itd. Dodatkowo, część projektów jest rozwijana do momentu uzyskania pozwolenia na budowę a potem sprzedawana na rzecz docelowych inwestorów branżowych/finansowych.

Dodatkowym argumentem jest tu fakt, że zainteresowanie prosumentów będzie zapewne wzrastać wraz z pewnością co do zrealizowania inwestycji. Wnoszenie wkładu prosumenckiego na zbyt wczesnym etapie może zważyć na funkcjonalności całego rozwiązania.

Z uwagi na możliwość zaskarżenia decyzji o pozwoleniu na budowę do Sądu Administracyjnego, procedura zawiadamiania gminy a następnie mieszkańców powinna być realizowana tylko w przypadku ostatecznych i prawomocnych pozwoleń na budowę (a nie tylko ostatecznych) – co pozwoli gminom unikać zbyt wczesnego wszczynania procedury. Niezbędne jest również uwzględnienie informacji o planowanym terminie uzyskania koncesji na wytwarzanie energii.

10. Koszt udziału prosumenckiego a rzeczywiste koszty budowy i utrzymania elektrowni wiatrowej

Wnosimy o umożliwienie waloryzacji kosztów budowy elektrowni wiatrowej – na takich samych warunkach jak waloryzowana jest cena ofertowa proponowana przez Inwestora w ramach systemu aukcyjnego (wskaźnik inflacji ogłoszony przez GUS). Brak włączenia mechanizmu waloryzacji spowoduje, że 10% mocy elektrowni będzie „sprzedawane” w cenie poprzedzającej decyzję inwestycyjną o rok lub więcej, co w warunkach znacznej inflacji oraz niepewności w odniesieniu do przyszłych warunków funkcjonowania łańcuchów dostaw (jak obecnie w Europie) może stanowić duże utrudnienie w realizacji projektu.

Wzór określający koszt objęcia udziału prosumenta obejmuje tylko nakłady inwestycyjne, powinien zostać uzupełniony o elementy odzwierciedlające koszty operacyjne oraz marżę inwestora. Z oczywistych względów w interesie zarówno inwestora jak i prosumentów jest by inwestycja była utrzymywana zgodnie z najlepszą praktyką w tym zakresie przez cały

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

15-letni okres obowiązywania udziałów prosumenckich. Obecne zapisy nie odzwierciedlają związanych z tym kosztów.

Analiza osiągnięcia celu

Zwracamy uwagę na konieczność dopracowania przyjętej koncepcji budowania akceptacji społecznej nowych inwestycji w energetykę wiatrową. Pozostawienie regulacji w obecnym kształcie powoduje, że z racji skomplikowanej i niedookreślonej procedury – powstają zarzuty od lokalnej społeczności o niejasne zachowanie inwestora, unikanie wywiązania się z obowiązku, którego inwestor nie będzie w stanie wykonać z braku szczegółowych przepisów. **Głównym zarzutem jednak jest pogłębianie różnic społecznych – tylko osoby o odpowiednich zasobach finansowych będą mogły „zakupić” udział, te osoby których nie stać na taki zakup, nie staną się częścią projektu i wzmocni to tylko ich postawę do tzw. „nie dla wiatraków koło mnie”.** Doświadczenia zebrane z prowadzonych obecnie rozmów z samorządami i mieszkańcami gmin, gdzie planowane są inwestycje, w tym na konsultacjach społecznych, wskazują, że trudno uznać perspektywę stosowania przepisów o udziałach prosumenckich jako budującą akceptację i obustronne zaufanie, a wręcz odwrotnie. Pozwala to spodziewać się, że cel jakim przepisy wprowadzone w 2022 roku miały służyć, nie zostanie osiągnięty.

Zwracamy uwagę, że rozwiązanie o podobnym charakterze było stosowane **w Danii** i zostało zaniechane właśnie z tego samego powodu, który podnosimy powyżej. Zdarzało się bowiem, że udziały kupowane były przez osoby posiadające nieruchomości w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych, a co za tym idzie nabywali prawa do udziałów, ale mieszkali w innej lokalizacji w tym w aglomeracjach miejskich oddalonych geograficznie od inwestycji. Powodowało to rosnące niezadowolenie społeczne i zakończyło się w 2019 roku wycofaniem tych przepisów z obiegu prawnego.

Przykładowo, model udziału społeczności lokalnych w rozwoju parków wiatrowych **w Niemczech** został w ostatnim czasie przeformułowany pod kątem korzyści dla samorządów i mieszkańców. Obejmuje bonifikatę w cenie energii elektrycznej z tytułu lokalizacji parku wiatrowego w fizycznym sąsiedztwie punktu poboru energii, a także zniżki na dostawę energii oraz skierowanie części podatku dochodowego na rzecz gmin, w których zlokalizowane są elektrownie wiatrowe i farmy fotowoltaiczne.

Rozwiązania te stanowią część szerokiego pakietu środków sprzyjających osiągnięciu celu, jakim jest wykorzystanie w skali każdego kraju związkowego około 2% powierzchni na potrzeby wytwarzania energii w lądowych parkach wiatrowych, z czego samorządy mają

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

się wywiązać do 2032 r. Z tego względu fundusz korzyści dla społeczności wypłacany przez operatorów parków wiatrowych, jest następnie refundowany przez operatora sieci elektroenergetycznej ze środków funduszu federalnego, a ostatecznie socjalizowany. W praktyce oznacza to, że rząd niemiecki gwarantuje społecznościom (gminom), które zezwalają na budowę nowych parków wiatrowych lub naziemnych instalacji fotowoltaicznych, prawo do odnoszenia korzyści z parku w wysokości 0,2 centa/kWh przez okres 20 lat. Kwota ta może zostać pomniejszona, jeśli operator zaoferuje zniżkowe kontrakty na dostawy energii dla zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie, które definiowane jest jako to teren gminy, który (1) znajduje się 2500 metrów wokół środka wieży turbiny wiatrowej, lub (2) posiada naziemną instalację fotowoltaiczną na swoim terytorium. Jeśli kilku gminom przysługuje prawo bonifikaty za budowę instalacji na swoim obszarze to operatorzy instalacji muszą zaoferować płatność wszystkim gminom, a kwota ta powinna być podzielona proporcjonalnie do powierzchni gminy w obrębie obwodu instalacji.

Od 2023 r rozwiązanie to objęło nowe a także istniejące farmy. Co więcej, od 2022 r. większa część wpływów podatkowych od operatorów odnawialnych źródeł energii kierowana jest do gmin, w obrębie których zlokalizowane są turbiny wiatrowe i instalacje PV. Wysokość przychodu dla poszczególnych gmin podąża za ilością mocy zainstalowanej przez danego przedsiębiorcę na terenie tej gminy.

Propozycja zmian Lewiatana do istniejącego brzmienia ustawy

Rozumiejąc, że akceptacja szczególnych inwestycji w odnawialne źródła energii lub innych infrastrukturalnych wśród społeczności lokalnych może być większa, jeśli dostrzegają korzyści związane z lokalizacją inwestycji w sąsiedztwie, jesteśmy gotowi podjąć dyskusję nad potencjalnymi narzędziami w tym zakresie.

Stoimy na stanowisku, że jakkolwiek transfer środków od państwa lub inwestora do społeczności lokalnej powinien być: prosty, transparentny, lokalny i powszechny, ale również przewidywalny dla inwestorów w długoterminowym horyzoncie czasowym. Transfer tych środków powinien być widoczny dla mieszkańców gminy. Założeniem podstawowym powinno być, że rozwiązania budujące akceptację społeczną będą się odnosiły wyłącznie do nowych lub zmodernizowanych inwestycji. Mechanizm wprowadzany *ex post* nie może dotyczyć obligatoryjnie inwestycji zrealizowanych i oddanych do użytkowania lub będących w realizacji na dzień wejścia w życie przedmiotowych przepisów. Jeśli celem rozważanych regulacji jest umożliwienie dalszego rozwoju energetyki wiatrowej, nie mogą one stwarzać ryzyka dla już podjętych inwestycji,

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

w tym również nie mogą dotyczyć inwestycji, które wygrały aukcje OZE ogłoszone przed dniem wejścia w życie przepisów, bądź dla których warunki finansowania zostały już określone- na innej podstawie. Uważamy także, że istotne zmiany w obecnie obowiązujących regulacjach dotyczących obciążeń finansowych dla istniejących instalacji, w tym naruszanie autonomicznego systemu gromadzenia i dystrybucji opłaty OZE, będzie kontr produktywnie prowadząc do rozchwiania systemu, a brak stabilnych ram prawnych przełoży się na brak chęci zaangażowania się inwestorów i instytucji finansowych w finansowanie projektów.

Wszelkie obciążenia należy rozważać w połączeniu z faktem, że już obecnie elektrownie wiatrowe są obciążone podatkiem od nieruchomości w stopniu niespotykanym w skali europejskiej, na poziomie kilkudziesięciu tys. zł rocznie w przeliczeniu na 1 MW mocy zainstalowanej. Już to stanowi o istotnym udziale społeczności lokalnych w korzyściach z lokalizowanych inwestycji - jednak zwykle te korzyści nie są widoczne dla mieszkańców, i nie ma też gwarancji, że przychody z podatku są wydatkowane w rejonie realizacji inwestycji.

Pragniemy jednocześnie wskazać, że wprowadzanie mechanizmów kreujących bonifikaty dla potencjalnych krytyków nowych inwestycji jest sygnałem generalnie sprzecznym z ideą budowania zaufania publicznego do wszelkich potencjalnie uciążliwych lub uznawanych za lokalnie niepożądane inwestycji, nie tylko technologii wiatrowej, i z tego względu wymaga szczególnej ostrożności. Zwłaszcza jakiegokolwiek środki indywidualnej gratyfikacji będą pogłębiać negatywny odbiór społeczny, nieodłącznie kojarząc się z przekupstwem bądź kompensacją szkód, co w przypadku żadnej inwestycji, a tym bardziej o charakterze infrastrukturalnym lub komunalnym, nie powinno być sankcjonowane przez państwo - niezależnie od tego czy chodzi o branżę produkcji przemysłowej, transportową, gospodarki odpadami, wodno-kanalizacyjną, czy energetykę.

Dodatkowo, względem regulacji nakładających na inwestorów dodatkowe obciążenia może być formułowany zarzut podwójnego opodatkowania, gdyż rozwiązanie to zależnie od konfiguracji może mieć postać dodatkowego, para-podatkowego mechanizmu powodującego nierówne traktowanie szczególnego rodzaju inwestorów lub technologii. W szczególności nakładanie dodatkowych kosztów może być uznane za zakłócanie neutralności technologicznej zakładanej w ramach aukcyjnego systemu wsparcia energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Z kolei działalność powodująca społecznie istotne koszty zewnętrzne lub szkody w środowisku podlega ocenie oraz ewentualnemu sankcjonowaniu na podstawie prawa ochrony środowiska. Te mechanizmy chroniące dobro publiczne przed potencjalnie negatywnymi oddziaływaniami mają zastosowanie

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

m.in. do wytwarzania energii w elektrowniach wiatrowych. Z powyższych względów, zgodnie z wcześniejszymi stanowiskami, proponujemy **opracowanie alternatywnego rozwiązania, które tworzyłby mechanizm:**

- a. o charakterze powszechnym w faktycznym sąsiedztwie nowych turbin wiatrowych, w szczególności dostępny dla wszystkich mieszkańców by przeciwdziałać zjawisku ubóstwa energetycznego
- b. przewidywalny pod względem kosztów i korzyści dla podmiotów zobowiązanych jak i beneficjentów
- c. prosty i zrozumiały dla mieszkańców, a także innych zaangażowanych podmiotów.

Zarys konstrukcji takiego mechanizmu przedstawiamy poniżej.

W sytuacji kontynuowania stosowania rozwiązania opartego o udziały prosumenckie, powinno to być rozwiązanie fakultatywne, a nie obowiązkowe. Jako ewentualną alternatywę dla wprowadzenie nowego rozwiązania, wskazujemy na niezbedność doprecyzowania obecnych regulacji oraz uzupełnienia ich o mechanizm podnoszący szanse na zwiększenie ich dostępności:

1. **Doprecyzowanie a także rozszerzenie programu prosumenckiego** związanego z nowymi elektrowniami wiatrowymi w zakresie uprawnionych podmiotów oraz obszaru - także na gminę pobliską, w której nie ma lokalizowanych EW, ale są punkty poboru energii zlokalizowane w sąsiedztwie turbin wiatrowych, zgodnie z analizą krytyczną obecnych przepisów przedstawioną powyżej. Zważywszy data w życie tego mechanizmu (2 lipca 2024 r.) nie pozwala na poprzedzenie istotnych modyfikacji rozsądnym *vacatio legis*, wejście w życie tych przepisów powinno zostać odroczone, lub opatrzone rygorem fakultatywnego a nie obowiązkowego stosowania.
2. **Stworzenie mechanizmu finansowania pomostowego obejmowania takich udziałów przez zainteresowanych** (wsparcie publiczne, może być zwrotne) – co podnosi szanse na jego bardziej powszechny charakter. W naszej ocenie jednak będzie to działanie czasochłonne i wymagające dużego wysiłku organizacyjnego po stronie podmiotów publicznych, natomiast ze względu na skomplikowany charakter nadal nie gwarantuje spełnienia celu w postaci powszechnej dostępności do korzyści z sąsiedztwa turbin wiatrowych.

W naszej ocenie, kreowanie rozwiązania budującego podnoszenie akceptowalności społecznej nowych turbin wiatrowych w sposób adekwatny do ambicji w zakresie zmian miks energetycznego kraju wymaga jasnego sygnału na poziomie lokalnym. Dlatego proponujemy alternatywny mechanizm, zamiast rozwiązania opartego o udziały prosumenckie, który mogłoby obejmować:

1. Wprowadzenie procedury zgodnie z którą **inwestor, który uzyskał pozwolenie na użytkowanie turbin wiatrowych po określonej dacie, może zadeklarować chęć przeznaczenia części dochodów na stworzenie Funduszu Korzyści Lokalnych** (dalej: Funduszu). Coroczna wpłata na Fundusz stanowiłaby równowartość **x%** początkowej wartości środków trwałych. Zebrana kwota byłaby dzielona na równe części w liczbie odpowiadającej liczbie punktów poboru energii zlokalizowanych w gospodarstwach domowych, znajdujących się w odległości nie większej niż **1000 m** od środka wieży turbiny wiatrowej (dalej: Wartość Bonifikaty). Wpłaty w wynikowej kwocie **xxx zł** na każdy punkt poboru energii dokonywane byłyby corocznie, przez okres 20 lat.
2. W każdym roku inwestor byłby **uprawniony do odpisania całości wpłaconej na Fundusz Korzyści Lokalnych kwoty od należnego podatku dochodowego** z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.
3. Możliwość utworzenia Funduszu obejmowałaby **wszystkie nowo budowane instalacje wytwarzające energię elektryczną w elektrowniach wiatrowych o mocy większej niż 500 kW niezależnie od zakresu w jakim wytworzona energia jest kierowana do sieci elektroenergetycznej.**
4. Beneficjentami Funduszu byłiby **wszyscy właściciele punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w gospodarstwach domowych, w odległości nie większej niż 1000 m od środka wieży turbiny wiatrowej.** Korzyść beneficjenta Funduszu polegałaby na otrzymywaniu **raz w roku bonifikaty w kosztach zakupu energii elektrycznej** w kwocie równoważnej aktualnej Wartości Bonifikaty.
5. Obowiązek **dokonania niezbędnych rozliczeń** mógłby być realizowany **wraz z analogicznymi rozliczeniami związanymi z fizyczną lokalizacją punktu poboru energii**, uwzględnianych w rachunku dla odbiorcy energii. W alternatywnej formule, rozliczenia i wypłaty mogłyby być dokonywane przez podmiot administracji lokalnej, co jednak powodowałoby konieczność stworzenia dodatkowej procedury administracyjnej przez podmioty dotychczas nie zaangażowane w rozliczenia związane

z zaopatrzeniem w energię elektryczną, co nakazuje spodziewać się wyższych nakładów organizacyjnych jakie byłyby konieczne w takim wariantcie.

6. Wprowadzenie Funduszu na rzecz korzyści lokalnych powinno zostać połączone z **obowiązkiem przekazania stosownej informacji** do wszystkich mieszkańców gmin objętych tym rozwiązaniem przez stosowne jednostki samorządu lokalnego, a także do mieszkańców uprawnionych do korzystania z Funduszu Korzyści Lokalnych przez sprzedawców energii elektrycznej. W szczególności informacja powinna być umieszczana na rachunku, który otrzymuje odbiorca energii.

Zwracamy uwagę, że w powyższej formule rozwiązanie to nie wiązałaby się z żadnymi dodatkowymi nakładami finansowymi ani administracyjnymi ze strony gospodarstw domowych zlokalizowanych w faktycznym sąsiedztwie turbin wiatrowych. Mogłoby być w komunikowane przez administrację centralną, samorząd lokalny, inwestorów, a także na rachunkach za energię elektryczną w sposób powszechnie zrozumiały i nie budząc wątpliwości co do przyszłego poziomu korzyści. Co szczególnie istotne, rozwiązanie takie nie powodowałoby dalszej stygmatyzacji energetyki wiatrowej, natomiast stanowiłoby jasną i jednoznaczną deklarację administracji państwowej co do zasadności rozwoju energetyki wiatrowej. Deklarujemy chęć współpracy w przypadku zainteresowania przedstawionym wyżej modelem.

W sprawach związanych z powyższym stanowiskiem, bardzo proszę o kontakt z Jakubem Safjańskim, dyrektorem Departamentu Energii i Zmian Klimatu Konfederacji Lewiatan, tel. 660 425 475, e-mail: jsafjanski@lewiatan.org.

Z poważaniem

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan